

Bruselj, 11.7.2013
COM(2013) 499 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Evropsko visokošolsko izobraževanje v svetu

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Evropsko visokošolsko izobraževanje v svetu

1. EVROPA IN GLOBALNA TEKMA ZA TALENTE

Zaradi globalizacije in tehnološkega razvoja se področje visokošolskega izobraževanja korenito spreminja. V naslednjih dvajsetih letih se pričakuje izjemno hitra rast povpraševanja po visokošolskem izobraževanju, in sicer naj bi se do leta 2030 število študentov po vsem svetu povečalo s sedanjih 99 milijonov na 414 milijonov¹, pri čemer se na Kitajskem kaže daleč največje povečanje v zadnjih letih, sledita pa ji Brazilija in Indija. Želja po znanju in družbeni mobilnosti v gospodarstvih v vzponu bo več sto milijonom državljanom po vsem svetu omogočila dostop do visokošolskega izobraževanja.

Tehnologija in pričakovanja študentov se prav tako spreminjajo. Študentje vse bolj pričakujejo, da bodo lahko glede na svoje lastne potrebe in zanimanja sami izbirali, kaj, kako in kdaj bodo študirali. Študirati so pripravljene v svoji državi, v tujini, prek tečajev na spletu ali prek kombiniranih oblik učenja, ki združujejo vse te možnosti.

Izobraževanje, zlasti visokošolsko, je v središču strategije Evropa 2020 in ambicije Evrope, da postane pametno, trajnostno in vključujoče gospodarstvo: ima ključno vlogo pri posameznikovem in družbenem napredku, z učinki na inovacije in raziskave pa zagotavlja visoko usposobljen človeški kapital, ki ga gospodarstva, temelječa na znanju, potrebujejo za ustvarjanje rasti in blaginje. Na podlagi nedavnih pobud *Posodobitev evropskih visokošolskih sistemov*² in *Ponovni razmislek o izobraževanju*³ ter v odziv na sklepe Sveta z dne 11. maja 2010 o internacionalizaciji visokošolskega izobraževanja⁴ je cilj tega sporočila prispevati k ciljem strategije Evropa 2020, tako da državam članicam in visokošolskim institucijam⁵ pomaga razvijati strateška partnerstva, ki bodo Evropi omogočila učinkovitejše spoprijemanje s svetovnimi izzivi.

Sodelovanje na ravni EU v širšem evropskem okviru je že spodbudilo razvoj visoke ravni primerljivosti, združljivosti in izmenjave med visokošolskimi institucijami ter sistemi evropskega visokošolskega prostora. Bolonjski proces, programi, kot so *Erasmus*, *Tempus*, *Erasmus Mundus* in *Marie Curie*, ter instrumenti za preglednost, kot sta evropski sistem zbiranja in prenašanja kreditnih točk ter evropsko ogrodje kvalifikacij, so pripomogli, da so nacionalni sistemi visokošolskega izobraževanja EU dosegli precejšnjo stopnjo internacionalizacije znotraj Evrope. Vendar je internacionalizacija čedalje pogostejši pojav s svetovno razsežnostjo: poleg sodelovanja in vprašanj mobilnosti znotraj EU, zajetih v sporočilu *Posodobitev evropskih visokošolskih sistemov*, to sporočilo analizira vzajemno koristne priložnosti, ki jih ponuja širši mednarodni okvir, in, kadar je ustrezno, spodbuja uporabo evropskih procesov in instrumentov na svetovni ravni.

¹ www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/highereducationto2030vol1demography.htm.

² COM(2011) 567 final.

³ COM(2012) 669 final.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:135:0012:0014:SL:PDF>.

⁵ Ta izraz zajema vse vrste institucij terciarnega izobraževanja, vključno z univerzami uporabne znanosti, tehnološkimi inštituti, *grandes écoles*, poslovnimi šolami, šolami za elektrotehniko in strojništvo, *instituts universitaires de technologie (IUT)*, tehniškimi visokimi šolami, poklicnimi šolami, politehnikami, akademijami itd.

Evropa je še naprej privlačna destinacija za mobilne učence, saj ima stabilen delež približno 45 %⁶ mednarodno mobilnih študentov, katerih število se bo po pričakovanjih s sedanjih približno 4 milijonov povečalo na 7 milijonov do konca desetletja. Vendar če želijo evropske visokošolske institucije ostati najpogostejša destinacija kljub vedno večji konkurenčnosti Azije, Bližnjega vzhoda in Latinske Amerike, morajo s strateškimi ukrepi izkoristiti ugled evropskega visokošolskega izobraževanja, ki slovi po visoki kakovosti. Postati morajo privlačnejše, dejavno spodbujati mednarodno mobilnost študentov in zaposlenih, zagotoviti vrhunske inovativne učne načrte, odličnost poučevanja in raziskovalne možnosti ter vzpostaviti sodelovanje in strateška partnerstva z drugimi visokoškolskimi institucijami, vladnimi institucijami, zasebnim sektorjem in civilno družbo po vsem svetu. Poleg tega morajo bolj prispevati h gospodarski rasti, tako da spodbujajo inovacije in zagotavljajo, da visokošolsko izobraževanje upošteva potrebe trga dela⁷. Digitalno izobraževanje in zlasti pojav množičnih prosto dostopnih spletnih učnih programov (*massive open online courses – MOOC*, v nadaljnjem besedilu: učni programi MOOC) omogočata tudi nove spodbude za strateška partnerstva med izobraževalnimi institucijami in nove možnosti za doseganje morebitnih študentov, ki morda ne morejo potovati ali prekiniti poklicne dejavnosti, kljub temu pa želijo izkoristiti ponudbo visokošolskega izobraževanja zunaj svoje države. Države članice morajo podpreti ta prizadevanja z ustvarjanjem ugodnih pogojev za internacionalizacijo na nacionalni in regionalni ravni ter odstranitvijo preostalih pravnih in upravnih ovir za mobilnost.

Medtem ko svetovna gospodarstva spodbujajo večjo konkurenčnost, ustvarjanje in privabljanje vrhunskih talentov ni več cilj samo peščice držav ali visokoškolskih institucij svetovnega slovesa. Veliko visokoškolskih institucij je zavezanih k povečanju kakovosti svojih programov, da bi privabile in obdržale najboljše študente. Internacionalizacija visokošolskega izobraževanja bo našim učencem omogočila več izkušenj in znanja, zaposljivost, produktivnost in možnosti za zaslužek, s čimer jih bo pomagala pripraviti na življenje v globalnem svetu, ne glede na to, ali se odpravljajo v tujino ali ostajajo v Evropi. To globalno gibanje je visokoškolskim institucijam tudi omogočilo nove možnosti za spodbujanje strateških partnerstev v zvezi z dejavnostmi na področju raziskav in inovacij, kot je poudarjeno v Sporočilu z naslovom *Spodbujanje in usmerjanje mednarodnega sodelovanja EU na področju raziskav in inovacij*⁸.

V oddelku 2 tega sporočila so opredeljena ključna prednostna področja za visokošolske institucije in države članice, ki želijo okrepiti svoje dejavnosti internacionalizacije. Posebni ukrepi, ki jih bo sprejela EU in s katerimi bo zagotovila dodano vrednost za podporo navedenim prizadevanjem za internacionalizacijo, so predstavljeni v oddelku 3, v oddelku 4 pa so navedeni prihodnji koraki.

2. KLJUČNE PREDNOSTNE NALOGE ZA VISOKOŠOLSKE INSTITUCIJE IN DRŽAVE ČLANICE: K CELOVITIM STRATEGIJAM ZA INTERNACIONALIZACIJO

Medtem ko veliko držav članic in veliko visokoškolskih institucij že uporablja strategije za internacionalizacijo visokošolskega izobraževanja⁹, so te pogosto usmerjene predvsem v mobilnost študentov: mednarodno akademsko sodelovanje je pogosto še vedno razdrobljeno in temelji na pobudi posameznih univerzitetnih profesorjev ali raziskovalnih skupin ter ni nujno povezano z institucionalno ali nacionalno strategijo. Učinkovite strategije morajo prav

⁶ Statistični inštitut Unesca.

⁷ COM(2012) 582 final, Močnejša evropska industrija za rast in oživitev gospodarstva.

⁸ COM(2012) 497 final.

⁹ ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc/mapping_en.pdf.

tako vključevati razvoj mednarodnih učnih programov, strateških partnerstev, iskanje novih načinov za podajanje vsebin in zagotavljanje dopolnjevanja s širšimi nacionalnimi politikami za zunanje sodelovanje, mednarodni razvoj, migracijo, trgovino, zaposlovanje, regionalni razvoj, raziskave in inovacije. Nedavna raziskava, ki jo je izvedlo Združenje evropskih univerz (EUA), je pokazala, da imajo nacionalne in institucionalne strategije za internacionalizacijo po mnenju večine visokošolskih institucij pozitiven učinek na njihove dejavnosti internacionalizacije¹⁰.

Razvijanje celovite strategije za internacionalizacijo pomeni zlasti določanje položaja visokošolske institucije, njenih študentov, raziskovalcev in zaposlenih ter nacionalnih sistemov na svetovnem prizorišču v zvezi z vsemi ustreznimi dejavnostmi, povezanimi z raziskovanjem, inovativnostjo in visokošolskim izobraževanjem, v skladu z njenim profilom in novimi potrebami trga dela ter gospodarsko strategijo države. V zvezi s tem **pristop „ena rešitev za vse“ ni mogoč** in države članice morajo svoje nacionalne strategije prilagoditi tako, da okrepijo svoje prednosti in mednarodno prisotnost ter privabijo talente, pri čemer je treba upoštevati ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi z nacionalnimi in medkulturnimi spretnostmi ter potrebe po znanju in raziskavah njihovih partnerskih držav v razvoju. Predlagane ključne prednostne naloge za visokošolske institucije in države članice je torej treba razumeti kot seznam ukrepov, ki jih morajo visokošolske institucije in države članice kombinirati v okviru celovite strategije glede na svoje potrebe.

Celovita strategija za internacionalizacijo mora zajeti ključna področja, ki so razdeljena v naslednje tri kategorije: mednarodna mobilnost študentov in zaposlenih; internacionalizacija in izboljšanje učnih programov ter digitalnega učenja; strateško sodelovanje, partnerstva in krepitev zmogljivosti. Te kategorije se ne smejo obravnavati ločeno, temveč kot sestavni deli celovite strategije.

2.1. Spodbujanje mednarodne mobilnosti študentov in zaposlenih

Mednarodna mobilnost študentov za pridobitev diplome, najbolj razširjeno in verjetno še vedno najpomembnejše sredstvo za internacionalizacijo, se korenito spreminja glede količine in oblike, v nekaterih primerih pa je postala nujen vir prihodka za visokošolske institucije. Vsako leto odide v tujino 7 % več študentov v terciarnem izobraževanju, ki v velikem številu prihajajo s Kitajske, iz Indije in Republike Koreje. Medtem ko države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj sprejmejo 77 % vseh mobilnih študentov, 52 % vseh mednarodno mobilnih študentov, ki želijo pridobiti diplomu, pa prihaja iz Azije, se delež mobilnih študentov, ki izberejo študij v Avstraliji, na Novi Zelandiji in v Rusiji, hitro povečuje. Hkrati je Severna Amerika (ZDA in Kanada) z 21 % mobilnih študentov še vedno privlačna regija. Države izvora vedno bolj postajajo tudi ciljne države: Kitajska ni le najpomembnejša država izvora, temveč tudi že gosti 7 % vseh mednarodno mobilnih študentov na svetu. Kar zadeva splošno količino vhodne mobilnosti, tri države članice EU, tj. Združeno kraljestvo, Francija in Nemčija, privlačijo 63 % vseh študentov, ki prihajajo izven evropskega visokošolskega prostora¹¹.

Mobilnost za kreditne točke, ki so del doma pridobljene diplome, se povečuje, in sicer v Evropi prek programov mobilnosti ter v ZDA prek programov študija v tujini, medtem ko se v drugih delih sveta razvijajo in širijo podobni programi, pri čemer ta vrsta mobilnosti pomembno prispeva k internacionalizaciji.

¹⁰ http://www.eua.be/Libraries/Publications_homepage_list/EUA_International_Survey.sflb.ashx.

¹¹ Evropski visokošolski prostor leta 2012: poročilo o izvajanju bolonjskega procesa (*The European Higher Education Area in 2012: Bologna Process Implementation Report*), str. 154.

Glede na vedno večje tokove mobilnosti **morata biti ključni prednostni nalogi preglednost in priznavanje izobrazbe, pridobljene drugje**. Pretekla prizadevanja za razvoj kakovostnih okvirov za mobilnost v EU in znotraj širšega bolonjskega procesa pomenijo, da je v tem pogledu Evropa najnaprednejša svetovna regija. Univerzitetna listina *Erasmus*¹², ki določa temeljna načela in najmanjše zahteve, ki jih mora upoštevati visokošolska institucija pri izvajanju programa mobilnosti *Erasmus*, priloga k diplomu in uporaba evropskega sistema zbiranja in prenašanja kreditnih točk so na svetovni ravni lahko privlačne možnosti. Prav tako je treba močno spodbujati priznavanje dosežkov, pridobljenih z izobraževanjem, da se izboljšata preglednost in čezmejna „prenosljivost“ učnih rezultatov.

Mobilnost ne zadeva zgolj študentov: mobilnost zaposlenih prinaša mnoge različne koristi instituciji in posamezniku. Je instrument za pridobivanje novih kompetenc, znanja novih jezikov in novih učnih metod ter spodbuja mednarodne mreže. Visokošolske institucije morajo zaposlene spodbujati, da pridobijo več mednarodnih izkušenj, in jih ustrezno nagradjevati v okviru kariernega ocenjevanja. Uveljavljanje spodbud in nagrad v strategiji institucije je bistveno za zagotavljanje uspešne mobilnosti zaposlenih.

Mobilnost, zlasti mobilnost za kreditne točke, mora biti močna spodbuda za izboljšanje kakovosti evropskega visokošolskega izobraževanja. Visokošolske institucije morajo za pošiljanje in sprejemanje študentov ali raziskovalcev razviti boljše storitve, ki vključujejo individualno svetovanje glede poklicnih poti in za lažje vključevanje v mestno/regijsko/državno okolje, po potrebi z jezikovnim usposabljanjem. Visokošolske institucije morajo primerjati učne načrte s sorodnimi institucijami in jih nadgraditi, da se izboljša poučevanje ter okrepi institucionalno vodenje in upravljanje. Mednarodna študentska izmenjava v okviru programa bo zagotovila spodbudo za priznavanje diplom, pridobljenih v tujini. Mobilnost bo tako imela učinek ne le na razvoj in zaposljivost posameznikov, temveč tudi na institucije. Hkrati so ključnega pomena intenzivne lokalne povezave med univerzami in gospodarstvom, da se izkoristi potencial univerz na področju raziskovanja in izobraževanja za spodbujanje inovacij in rasti.

Pravila o priseljevanju državljanov tretjih držav morajo podpreti prizadevanja visokošolskih institucij, da bi povečale svojo mednarodno prepoznavnost, namesto da ustvarjajo ovire za mobilnost, ki zmanjšujejo ugled Evrope v tujini. Čas in stroški, potrebni za pridobitev potrebnih vizumov in/ali dovoljenj, ter znatne razlike med praksami držav EU so lahko odvrčilen dejavnik za izbiro EU kot študijske in raziskovalne destinacije. Nedavna študija Evropske migracijske mreže z naslovom *Priseljevanje mednarodnih študentov v EU*¹³ navaja, da se lahko države članice kljub temu, da v skladu z Direktivo **2004/114/ES** spodbujajo sprejem študentov, ki so državljani tretjih držav, v EU, še vedno soočajo z izzivi zaradi nacionalnih zakonodaj in/ali praks.

Nedavni predlog Komisije¹⁴ za prenovitev direktiv **2005/71/ES** in **2004/114/ES** o pogojih za vstop, bivanje in pravice tujcev, ki niso državljani EU, za namene raziskovanja, študija itd. bi moral študentom in raziskovalcem, ki niso državljani EU, omogočiti lažji vstop v EU in olajšati tamkajšnje prebivanje, ki traja več kot 90 dni, da bi bila EU tako zanje privlačnejša. Novi predlog nacionalnim organom med drugim določa jasne roke za obravnavanje vlog, zagotavlja več možnosti za dostop do trga dela v času prebivanja študentov in olajšuje gibanje znotraj EU.

¹² ec.europa.eu/education/erasmus/euc_en.htm.

¹³ *Immigration of International Students to the EU*, http://www.emnbelgium.be/sites/default/files/publications/0_immigration_of_international_students_to_the_eu_sr_10april2013_finalpublic_0.pdf.

¹⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-275_sl.htm.

Ključne prednostne naloge visokošolskih institucij in držav članic v zvezi z mobilnostjo:

- v strategije za internacionalizacijo vključiti študentsko in raziskovalno mobilnost ter mobilnost zaposlenih kot njihov pomembni in osrednji sestavni del, podprt s kakovostnim okvirom, ki vključuje storitve usmerjanja in svetovanja;
- z državami, ki niso članice EU, vzpostaviti sheme dvosmerne mobilnosti, ki zajemajo zelo različne teme in, kadar je ustrezno, ciljno obravnavajo področja, na katerih primanjkuje spretnosti;
- podpirati pravično in uradno priznavanje kompetenc, ki jih mednarodno mobilni študentje, raziskovalci in zaposleni pridobijo v tujini, vključno z boljšo uporabo instrumentov preglednosti in primerljivosti ter večjim poudarkom na učnih rezultatih;
- pravočasno sprejeti, prenesti in izvajati predlagano prenovljeno direktivo, ki združuje direktivi 2005/71/ES in 2004/114/ES.

2.2. Spodbujanje internacionalizacije doma in digitalnega učenja

Oprelitev ustrezne ravni in vzorca mednarodne mobilnosti za zaposlene in učence mora biti vključena v vse strategije za internacionalizacijo. Vendar internacionalizacija ne sme koristiti zgolj manjšini študentov in zaposlenih v neki visokošolski instituciji, ki bodo nekaj časa prebivali v tujini.

V skladu z dokazi¹⁵ so najpomembnejše prednostne naloge politik internacionalizacije za države članice EU in posamezne visokošolske institucije še vedno izhodna mobilnost za študente, študentske izmenjave in privabljanje mednarodnih študentov. Vendar bo mobilnost vedno omejena na sorazmerno nizek odstotek študentov in zaposlenih: politike visokošolskega izobraževanja morajo dati večji poudarek na vključevanje svetovne razsežnosti pri pripravi in vsebini vseh učnih načrtov ter procesov učenja/poučevanja (t. i. „**internacionalizacija doma**“), da se zagotovi, da lahko velika večina učencev (80–90 %), ki se ne udeležijo programa mednarodne mobilnosti za pridobitev diplome ali kreditnih točk, kljub temu pridobi mednarodne veščine, potrebne v globaliziranem svetu.

S prisotnostjo učnega/raziskovalnega osebja, ki je mednarodno usmerjeno in prihaja iz tujine, ter tujih študentov v univerzitetnem kampusu ima študentska večina, ki se ne udeleži programov mobilnosti, možnost spoznavati mednarodne pristope, s čimer se lahko izboljša učinkovitost visokošolskih institucij in kakovost njihovega izobraževanja, saj se spodbuja izmenjava učnih gradiv ter vedno bolj tudi učinkovita uporaba virtualnih univerzitetnih okolij, učnega gradiva in sodelovanja. V okviru disciplinarnih in večdisciplinarnih mrež se lahko izvajajo izmenjave zaposlenih in internacionalizacija učnega načrta.

Z vključevanjem mednarodne razsežnosti v učne načrte se izpostavlja pomen **jezikov**. Po eni strani je odlično znanje angleščine dejansko del vsake strategije za internacionalizacijo za učence, učitelje in institucije, pri čemer so nekatere države članice kot del svoje strategije za privabljanje talentov, ki sicer ne bi prišli v Evropo, uvedle ali uvajajo ciljno usmerjene programe v angleščini (zlasti na magistrski ravni). Po drugi strani je večjezičnost pomembna evropska prednost: med mednarodnimi študenti je zelo cenjena¹⁶, zato jo je treba spodbujati pri poučevanju in raziskovanju v celotnem učnem načrtu visokošolskega izobraževanja. Znanje dodatnih evropskih jezikov povečuje poklicne možnosti in delno odloča o tem, ali bodo usposobljeni diplomanti ali raziskovalci ostali v Evropi tudi po pridobljeni diplomi, kot

¹⁵ www.iau-aiu.net/content/global-surveys.

¹⁶ ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/education/2012/mundus_en.pdf.

poudarjajo študentje skupnega študijskega programa *Erasmus Mundus*, ki prihajajo iz držav zunaj EU in se udeležijo programa mobilnosti v najmanj dveh evropskih državah. Da bi mobilni študentje, raziskovalci in profesorji lahko izkoristili vse svoje možnosti za uspešno vključitev v državi gostiteljici, potrebujejo posebno podporo za učenje jezikov, vključno z možnostjo učenja lokalnih jezikov, ne glede na to, ali gre za jezik študijskega programa ali raziskovalne skupine.

Z digitalnim učenjem in vedno večjo uporabo tehnologije IKT se lahko omogoči širši dostop do evropskih visokošolskih institucij ter v učne načrte vključijo znanje, gradivo in učne metode z vsega sveta, s čimer se spodbujajo nove oblike partnerstev, sinergije in izmenjave med disciplinami ter fakultetami, ki bi jih bilo sicer težko vzpostaviti. Tehnologija omogoča vedno večjo odprtost in dostopnost, zaradi česar se bosta izboljšali konkurenčnost in preglednost, visokošolska institucija pa bo lahko učne metode in gradiva prilagodila potrebam študentov, ki bodo zaposleni na globaliziranem trgu dela.

S tem se bo znatno spremenil poslovni model posamezne visokošolske institucije, pri čemer se odpre možnost za povsem nove skupine (npr. mednarodne učence, ki niso udeleženci univerzitetnega kampusa, posameznike, ki obiskujejo en sam tečaj, ne pa tudi celotnega programa, različne starostne skupine) in nove storitve (npr. učna podpora, ki jo nudijo profesorji, ocenjevanje, izdajanje potrdil). Spreminja se družbena vloga institucij kot ponudnikov znanja in inovacij ter glede prispevanja k razvoju, s čimer se visokošolske institucije spodbujajo k ponovnemu razmisleku o njihovih družbenih odgovornostih v lokalnem, nacionalnem in regionalnem okviru, vključno z odgovornostjo za večanje zmogljivosti v svetovnih gospodarstvih v vzponu in državah v razvoju.

Evropa ima nekaj najboljših univerz za študij na daljavo, ki zagotavljajo učenje na daljavo in kombinirano učenje ter druge netradicionalne načine učenja. V zadnjih letih so se pojavili in naglo razvili odprti viri izobraževanja¹⁷, zlasti odprto učno gradivo¹⁸ in učni programi MOOC, katerih dodelanost in organizacija se znatno izboljšujeta¹⁹.

Medtem ko spletni programi in diplome niso več nov pojav, se lahko zaradi vedno večje ponudbe spletnega izobraževanja in digitalnega gradiva ter vedno večjega števila izbranih učnih programov MOOC, ki zagotavljajo ocenjevanje, vrednotenje in kreditne točke (naraščajoči trend zlasti pri številnih visokošolskih institucijah v državah, kot so ZDA in Avstralija), visokošolsko izobraževanje korenito preoblikuje. **Novi trendi na področju digitalnega izobraževanja in pojav učnih programov MOOC morajo visokošolske institucije spodbuditi k ponovnemu razmisleku o njihovih stroškovnih strukturah in morda tudi o njihovih nalogah ter k vključitvi v svetovna partnerstva, da se izboljša kakovost vsebine in izkušnje učenja prek kombiniranega učenja.**

Evropa mora prevzeti vodstvo v svetovnih prizadevanjih, da se izkoristijo možnosti digitalnega izobraževanja, vključno z razpoložljivostjo IKT, uporabo odprtih virov izobraževanja in zagotavljanjem učnih programov MOOC, ter odpravijo sistemske ovire, ki še

¹⁷ *Open Educational Resources (OER)*; odprti viri izobraževanja so vse vrste izobraževalnega gradiva, ki so javno dostopne ali imajo odprto dovoljenje. Za ta odprta gradiva je značilno, da jih lahko vsakdo zakonito in prosto kopira, uporablja, spreminja in deli z drugimi. Odprti viri izobraževanja vključujejo učbenike, učne načrte, predmetnike, zapiske predavanj, teste, projekte, avdio in videoposnetke ter animacijo.

¹⁸ *Open Courseware (OCW)*; odprto učno gradivo je brezplačna in odprta digitalna publikacija visokokakovostnih izobraževalnih gradiv na visokošolski ravni. Organizirano je v obliki programov ter pogosto vključuje gradivo za načrtovanje programov, orodja za vrednotenje in tematsko vsebino. Odprto učno gradivo ima odprto dovoljenje in je prek interneta dostopno vsem in kadar koli.

¹⁹ Npr. www.coursera.org, www.udacity.com in www.edx.org.

vedno obstajajo na področju zagotavljanja kakovosti, ocenjevanja študentov in priznavanja ter financiranja. Te možnosti in ovire bodo obravnavane v prihodnji pobudi Komisije.

Ključne prednostne naloge visokošolskih institucij in držav članic v zvezi z internacionalizacijo doma in digitalnim učenjem:

- izkoristiti mednarodne izkušnje in kompetence zaposlenih v visokošolskih institucijah s ciljem razvoja mednarodnih učnih načrtov v korist nemobilnih in mobilnih učencev;
- povečati možnosti za študente, raziskovalce in zaposlene, da razvijejo svoja jezikovna znanja, zlasti s poučevanjem lokalnega jezika za posameznike, ki obiskujejo programe v angleščini, da se čim bolj izkoristijo prednosti evropske jezikovne raznolikosti;
- razviti možnosti za mednarodno sodelovanje prek spletnega učenja in razširiti uporabo IKT ter odprtih virov izobraževanja za nove načine delovanja za povečano dostopnost, internacionalizacijo učnih načrtov in omogočanje sklepanja novih oblik partnerstev.

2.3. Krepitev strateškega sodelovanja, partnerstev in zmogljivosti

Novi razvoji, kot so izpostave univerzitetnih kampusov in spletni visokošolski programi ter pojav novih „velesil znanja“, spreminjajo ravnovesje med sodelovanjem in konkurenčnostjo v okviru strategij za internacionalizacijo.

Gospodarski pomen mednarodnih visokošolskih programov se hitro povečuje. Nekatere države, vključno s priljubljenimi destinacijami, kot so Združeno kraljestvo, Kanada, ZDA in Avstralija, pripisujejo velik pomen visokošolskemu izobraževanju kot storitvi, ki ustvarja pomemben vir prihodka (8,25 milijarde funtov v Združenem kraljestvu in 15,5 milijarde avstralskih dolarjev v Avstraliji leta 2010).

V nekaterih državah EU, kot so Nizozemska, Švedska in Danska, so bile za učence, ki niso državljani EU, uvedene znatne šolnine, s katerimi institucije povečujejo svoje ravni prihodkov, kar jim na primer omogoča, da nudijo namenske štipendije učencem iz držav v vzponu in razvoju. Nasprotno pa so druge države članice sprejele jasne politične odločitve, da v okviru svojih strategij za internacionalizacijo ne povišajo šolnin za državljane tretjih držav ali jih sploh ne uvedejo, s čimer želijo tudi privabiti več mednarodnih študentov.

Mednarodni študentje imajo z gospodarskega vidika pozitiven učinek na državo gostiteljico, ne glede na to, ali morajo plačati šolnine. Študija iz leta 2012²⁰, ki jo je izvedla nizozemska vlada, je pokazala, da če bi le 2,5 % mednarodnih diplomantov ostalo v državi in se zaposlilo, bi to imelo poleg povrnjenih naložb dolgoročne pozitivne učinke na javne finance.

Evropski visokošolski sistemi omogočajo številne konkurenčne prednosti, ki jih je treba izkoristiti, na primer veliko dobrih izkušenj s skupnimi in dvojnimi diplomami, doktorskimi programi, industrijskimi doktorati in nedavno ustanovitvijo skupnosti znanja in inovacij (SZI) v okviru EIT²¹ na področjih svetovnega pomena. Vendar internacionalizacija zahteva več sodelovanja z novimi visokošolskimi središči na drugih celinah.

Evropske visokošolske institucije morajo opredeliti svoje prednosti na področju izobraževanja, raziskav in inovacij ter sklepati partnerstva v Evropi in zunaj nje, da bi

²⁰ www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/05/16/de-economische-effecten-van-internationalisering-in-het-hoger-onderwijs.html.

²¹ Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) je organ Evropske unije, ustanovljen marca 2008, katerega cilj je povečati evropsko trajnostno rast in konkurenčnost s krepitvijo zmogljivosti EU na področju inovacij.

okrepile in dopolnile svoj profil, in sicer s skupnimi projekti in raziskovalnimi dejavnostmi, spletnimi učnimi programi, ki združujejo tradicionalne in nove načine prenosa znanj in izvajanja storitev, vključno z delovanjem skupnih univerzitetnih kampusov ali njihovih izpostav v državah, ki niso članice EU. Vzpostavljene raziskovalne mreže morajo biti odskočna deska za začetek novih sodelovanj na področju poučevanja, večletna partnerstva za izobraževanje pa morajo skrbeti za nove raziskovalne projekte.

Dokazi kažejo, da so **skupne in dvojne diplome** pomembno orodje za spodbujanje zagotavljanja kakovosti in vzajemnega priznavanja kvalifikacij, privabljanje talentov, poglobljanje partnerstev, pridobitev več mednarodnih izkušenj in medkulturnih kompetenc ter boljše zaposljivost diplomatov. Zato morajo EU in države članice zagotoviti močno spodbudo za krepitev vloge skupnih in dvojnih diplom v strategijah za internacionalizacijo evropskih visokošolskih institucij, in sicer na podlagi izkušenj skoraj 700 evropskih visokošolskih institucij ter tistih zunaj EU, ki že uspešno omogočajo pridobitev skupne in dvojne diplome v okviru programa *Erasmus Mundus*. Visokošolskim institucijam uvedbo skupnih programov otežujeta dve oviri, ki se pojavljata na akademskem in upravnem področju ter ju je treba odpraviti, tj. institucionalni predpisi (postopki potrjevanja, sistemi ocenjevanja, predpisi v zvezi s preverjanjem znanj in temami diplom, vpisni postopki ali pravila glede šolnin) ter nacionalna zakonodaja (zlasti v zvezi z omogočanjem dvojnih diplom).

Mednarodna **strateška partnerstva z uravnoteženo udeležbo gospodarstva in visokošolskega izobraževanja so ključna za čezmejne inovacije** pri odzivanju na svetovne izzive. To zlasti velja za gospodarstva v vzponu in njihove centre odličnosti, s katerimi mora Evropa razviti uravnoteženo sodelovanje, da bi zagotovila trdnejšo in trajnostno lokalno prisotnost. Partnerstva, katerih cilj je spodbujanje podjetništva in inovacij ter inovativnih pristopov, podjetniških spretnosti in pristopov učencev, bodo koristna za evropsko konkurenčnost in partnerske države. Zlasti so velike možnosti v spodbujanju cenovno sprejemljivih in vključujočih inovacij, ki bi lahko gospodarstvom v vzponu pomagale pri soočanju z družbenimi izzivi ter spodbujale dostopnost trga, trgovino in naložbe za evropska podjetja.

Sodelovanje z državami v razvoju in njihovimi visokošolskimi institucijami mora biti del strategij za internacionalizacijo, pri čemer se inovativni modeli partnerstev uporabijo za krepitev severno-južnega in južno-južnega sodelovanja, kot so skupni programi in učenje ter mobilnost zaposlenih.

Obstajajo zadostni dokazi²², v skladu s katerimi je visokošolsko izobraževanje ključnega pomena za zagotavljanje potrebnega znanja za gospodarski razvoj, in sicer z ustvarjanjem delovnih mest, boljšim vodenjem, večjo podjetniško in medgeneracijsko mobilnostjo ter močnejšo civilno družbo. Evropske visokošolske institucije se zavedajo svoje ključne vloge pri podpiranju prizadevanj za modernizacijo delov sveta v vzponu in razvoju ter iskanju rešitev za svetovne izzive, kot so podnebne spremembe ali zmanjševanje zaostanka v razvoju med narodi. Podobno večina držav članic podpira programe za sodelovanje in krepitev zmogljivosti, ki jih EU dopolnjuje z ukrepi na tem področju. Študentje, zaposleni in raziskovalci, ki delajo ali študirajo v evropski visokošolski instituciji gostiteljici, so pogosto nosilci sodelovanja s svojimi domačimi institucijami in državami, namenjenega razvoju, usklajevanju in spremljanju projektov mednarodnega sodelovanja.

Poleg posebnih tradicionalnih ukrepov za krepitev zmogljivosti ima mobilnost sama in zlasti mobilnost za kreditne točke velike možnosti za izboljšanje kakovosti visokošolskega izobraževanja v državah v razvoju: s pospeševanjem oblikovanja strategij za internacionalizacijo in uporabe instrumentov za preglednost in priznavanje, pomočjo

²² <http://chet.org.za/papers/higher-education-and-economic-development-review-literature>.

institucijam, da razvijejo boljše storitve pošiljanja in sprejemanja tujih študentov ali raziskovalcev, ter spodbujanjem priznavanja diplom, pridobljenih v tujini.

Kot je poudarjeno v projektu *Access to Success* (Dostop do uspeha)²³, se razvojno sodelovanje v izjavah visokošolskih institucij o poslanstvu ne priznava vedno v zadostni meri. Vendar je lahko udeležba evropskih visokošolskih institucij pri krepitvi zmogljivosti v državah, ki niso članice EU, hkrati koristna za evropske institucije na akademskem področju in tvori del njihove družbene odgovornosti. Sodelovanje z visokošolskimi institucijami v državah, kjer je to najbolj potrebno, npr. državah, v katerih so se končali spori, in sklepanje partnerstev s slabše opremljenimi institucijami evropskim visokošolskim institucijam omogoča, da pomembno prispevajo k razvoju določene regije in s tem vzpostavijo dolgoročne strateške povezave z njo. V hitro razvijajočem se svetu se možnosti hitro spreminjajo in države, ki so zdaj v razvoju, bodo v prihodnosti gospodarstva v vzponu.

Ključne prednostne naloge visokošolskih institucij in držav članic v zvezi s partnerstvi:

- okrepiti zmogljivost visokošolskega izobraževanja in raziskav za obravnavanje globalnih izzivov z vključevanjem v inovacijsko usmerjena mednarodna partnerstva in zavezništva;
- odpraviti preostale ovire za razvoj in izvajanje programov skupnih in dvojnih diplom, tako na institucionalni kot tudi nacionalni ravni, ter izboljšati določbe za zagotavljanje kakovosti in čezmejno priznavanje;
- zagotoviti podjetniške in inovativne učne načrte, vključno s prenosljivimi spretnostmi, ter ustvariti možnosti za mednarodno usposabljanje s sodelovanjem z delodajalci iz EU in zunaj nje;
- zagotoviti usklajenost med strategijami za internacionalizacijo in politikami razvojnega sodelovanja EU, ob upoštevanju načel enakosti in lastništva partnerskih držav; uporabiti študente, raziskovalce in zaposlene iz držav, ki niso članice EU, za nosilce sodelovanja z visokošolskimi institucijami v teh državah.

3. PRISPEVEK EU K INTERNACIONALIZACIJI VISOKOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Države članice in njihove visokošolske institucije so odgovorne za prenovo svojih sistemov visokošolskega izobraževanja in podporo strategijam za internacionalizacijo. Dodana vrednost EU, v sodelovanju z državami članicami in ob popolnem upoštevanju avtonomnosti visokošolskih institucij, zlasti prek strategije Evropa 2020 in programa *Erasmus+* v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020²⁴, je zagotoviti **močnejšo podporo politike in finančne spodbude za strategije za internacionalizacijo**.

Program *Erasmus+* za obdobje 2014–2020 bo zagotovil znatne naložbe na ravni EU na ključnih področjih strategij za internacionalizacijo: mednarodna mobilnost, skupne diplome in partnerstva mednarodnega sodelovanja, vključno s krepitvijo zmogljivosti in razvojem kadrov v delih sveta v vzponu ali razvoju. Poleg tega z vključevanjem zunanjih instrumentov

²³ http://www.accesstosuccess-africa.eu/images/finalconference/eua_whitepaper_eng_web.pdf.

²⁴ Od sredine leta 2011 naprej je Evropska komisija predstavila svoje predloge za nov večletni finančni okvir za proračunski cikel 2014–2020.

odpravlja sedanjo razdrobljenost različnih obstoječih zunanjih programov visokošolskega izobraževanja, njegov cilj pa je večja vidnost, usklajenost in privlačnost ukrepov EU.

Okvirni program *Obzorje 2020* za raziskave in inovacije ter njegovi izobraževalno usmerjeni sestavni deli, tj. *dejavnosti Marie Skłodowska-Curie* za mobilnost raziskovalcev in *Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo*, bodo okrepili vlogo in ugled Evrope kot ponudnice visokokakovostnega in družbeno odgovornega visokošolskega izobraževanja ter strateško dodelili več finančnih sredstev za vhodno in izhodno mobilnost učencev, raziskovalcev in zaposlenih, ki potujejo v države, ki niso članice EU, ali prihajajo iz njih. *Dejavnosti Marie Skłodowska-Curie* bodo pridobile približno 20 % vseh svojih študentov *Marie Skłodowska-Curie* zunaj Evrope in v obdobjih mobilnosti spodbudile povezave, ki temeljijo na raziskavah, s partnerji po svetu.

Za prispevanje k strategijam za internacionalizacijo v obdobju 2014–2020 s finančnimi sredstvi EU bo Komisija:

- zagotovila povečano finančno podporo z novim programom *Erasmus+* za mobilnost v države, ki niso članice EU, in iz njih, da bi dosegla do 135 000 učencev in zaposlenih; omogočila do 15 000 raziskovalcem iz držav, ki niso članice EU, da začnejo ali nadaljujejo svoje poklicne poti v Evropi prek *dejavnosti Marie Skłodowska-Curie* v programu *Obzorje 2020*;
- podprla mednarodni konzorcij visokošolskih institucij za razvoj skupnih magistrskih in doktorskih diplom prek programa *Erasmus+* in *dejavnosti Marie Skłodowska-Curie* ter zagotovila štipendije na visoki ravni za do 60 000 diplomantov;
- podprla strateška partnerstva za sodelovanje in inovacije, vključno z največ 1 000 partnerstvi za krepitev zmogljivosti med visokošolskimi institucijami v EU in zunaj nje.

Prispevek EU se bo osredotočil na dva cilja politike, opisana v nadaljevanju, tj. povečati privlačnost evropskega visokošolskega izobraževanja z izboljšanjem kakovosti in preglednosti ter povečati sodelovanje na svetovni ravni za inovacije in razvoj prek partnerstev, dialoga in krepitev zmogljivosti.

3.1. Povečanje privlačnosti evropskega visokošolskega izobraževanja z izboljšanjem kakovosti in preglednosti

EU se bo za izboljšanje **priznavanja tujih kvalifikacij** še naprej vključevala v mednarodni dialog o politikah visokošolskega izobraževanja s ključnimi partnerskimi državami in regijami po vsem svetu. Spodbujala bo boljše razumevanje evropskih standardov in orodij, kot so evropsko ogrodje kvalifikacij, projekt Tuning, evropski sistem zbiranja in prenašanja kreditnih točk, priloga k diplomi, omrežje nacionalnih informacijskih centrov za akademsko priznavanje (NARIC) in Univerzitetna listina *Erasmus*, da se poveča uporaba teh evropskih instrumentov ter njihovih možnosti, da postanejo svetovni standardi. Hkrati mora EU okrepiti dialog o politiki in poznavanje izobraževalnih sistemov ter instrumentov partnerskih držav, tudi prek bolonjskega medvladnega procesa, ter s tem razvijati lastne evropske standarde in orodja.

Če naj internacionalizacija poveča kakovost visokošolskega izobraževanja, je potrebno tesnejše sodelovanje z enakovrednimi sistemi v drugih regijah sveta glede **zagotavljanja kakovosti**, kar zajema kakovost storitev za mobilne učence, zagotavljanje kakovosti akademske vsebine njihovih programov ter zagotavljanje kakovosti skupnih projektov in

programov. Prav tako je tesnejše sodelovanje potrebno pri postopkih akreditacije diplomskih programov.

Ker postaja razvrščanje univerz vedno bolj pomembno in učinkuje na njihov sloves ter s tem na izbiro študenta glede destinacije študija, Komisija podpira razvoj **orodja preglednosti**, ki bi bil alternativa in dopolnilo tradicionalnim razvrščanjem, ki v ospredje postavljajo zlasti raziskave. Prvi rezultati novega, večdimenzionalnega, mednarodnega in k uporabnikom usmerjenega razvrščanja za visokošolske institucije *U-Multirank* bodo objavljeni v začetku leta 2014. Od leta 2016/2017 bo razvrščanje vodila neodvisna organizacija. Novi način razvrščanja bo odražal raznolikost profilov evropskih visokošolskih institucij, prednosti in specializacije na področju poučevanja in raziskovanja ter bo odprt za udeležbo neevropskih visokošolskih institucij pod enakimi pogoji.

Orodje za razvrščanje *U-Multirank* bo visokošolskim institucijam omogočilo, da opredelijo več svojih kazalnikov, na primer mednarodno prepoznavnost, ter podobno misleče partnerje za sodelovanje in medsebojno dopolnjevanje; oblikovalcem politike, visokošolskim institucijam in študentom pa bo omogočil, da posamezne institucije in programe razvrstijo glede na to, kaj je zanje najbolj pomembno. Z večjo preglednostjo profilov evropskih visokošolskih institucij bo spodbujal „ujemanje“ potreb za morebitne mednarodne učence ali raziskovalce, s čimer bo pomagal povečati privlačnost večjega števila evropskih visokošolskih institucij.

Če naj Evropa ostane izjemno privlačna destinacija za mednarodno mobilne študente v primerjavi z vedno večjim številom novih regionalnih visokošolskih središč, mora **okrepiti svoja prizadevanja za spodbujanje globalne ozaveščenosti o visoki kakovosti ter bogati kulturni in jezikovni raznolikosti evropskega visokošolskega izobraževanja**.

Mednarodne informacijske in promocijske kampanje na ravni EU so bile do zdaj organizirane na tradicionalen način, npr. s sodelovanjem na mednarodnih študentskih sejmih pod okriljem oznake *Study in Europe* (Študij v Evropi), prek spletnih mest *Study in Europe* (Študij v Evropi) in *Destination Europe* (Destinacija Evropa)²⁵ in komunikacijskih orodij ter s številnimi evropskimi visokošolskimi sejmi v Aziji in Latinski Ameriki in dejavnostmi v okviru programa *Erasmus Mundus*. Komisija bo sodelovala z nacionalnimi agencijami za promocijo in deležniki, da bi **dopolnila nacionalna prizadevanja na področju obveščanja in promocije** glede študijskih možnosti in možnosti financiranja, zlasti v državah članicah, kjer je manj mednarodnih študentov, ter spodbujala evropsko razsežnost visokošolskega izobraževanja zunaj Evrope, pri čemer ji bodo pomagale delegacije EU ter svetovalci za izobraževanje in raziskovanje na veleposlaništvih držav članic.

Večina držav članic EU je vzpostavila spletna mesta po sistemu „vse na enem mestu“ v angleščini, na katerih mobilni učenci ali raziskovalci dobijo informacije in pomoč. Nacionalna spletna mesta, na katerih so objavljene možnosti za študij ali delo in pridobitev finančnih sredstev, npr. na Finskem ali Nizozemskem²⁶, so dopolnjena na evropski ravni. Komisija bo še naprej financirala **portale za visokošolsko izobraževanje**²⁷, na katerih se objavljajo ponudbe za izobraževanje in stipendije v Evropi na vseh področjih, poleg portala *EURAXESS*²⁸, ki vsebuje seznam prostih delovnih mest na področju raziskovanja in povezave z različnimi službami, ki nudijo praktične informacije o življenju v različnih državah,

²⁵ <http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?pg=destinationEurope>.

²⁶ www.studyinfinland.fi; www.studyinholland.nl.

²⁷ Npr. ec.europa.eu/education/study-in-europe; www.study-info.eu; www.distancelearningportal.eu.

²⁸ ec.europa.eu/euraxess, vključno z mrežami *EURAXESS LINKS*, vzpostavljenimi za evropske in neevropske raziskovalce v ZDA, na Kitajskem in Japonskem, v Indiji, državah ASEAN in Braziliji, da se Evropa promovira kot privlačna destinacija za raziskovalce.

priseljavanju in socialni varnosti. Portal EU o priseljavanju²⁹ zagotavlja prilagojene informacije na ravni EU in na ravni držav članic glede postopkov priseljavanja za študente, ki so državljani tretjih držav. Koristno se bodo uporabile inovativne metode, na primer prek študentskih združenj in združenj nekdanjih diplomantov, ki delujejo kot predstavniki in promotorji visokošolskega izobraževanja EU, uporabili pa se bodo tudi novi mediji, da se dosežejo digitalno pismene ciljne skupine.

Mreže nekdanjih diplomantov mednarodnih izobraževalnih programov bi bilo treba uporabiti kot dragocen instrument **mehke diplomacije** za učinkovanje na nove skupine in njihovo vključevanje na način, ki spodbuja interese posameznih držav članic ali EU, pri čemer bo Komisija v sodelovanju z državami članicami opredelila najboljšo prakso.

Komisija bo:

- z mednarodnim sodelovanjem in dialogom spodbujala primerljivost kvalifikacij, kreditnih točk in vpisnih sistemov;
- izboljšala kakovost mobilnosti z izboljšano Univerzitetno listino Erasmus do konca leta 2013, vključno s smernicami za visokošolske institucije za samooceno in spremljanje;
- spodbujala izvajanje novega, večdimenzionalnega, mednarodnega orodja za razvrščanje visokošolskih institucij U-Multirank, za spodbujanje preglednosti, primerljivosti in primerjalnih analiz med njimi;
- podprla sodelovanje z nacionalnimi agencijami za promocijo in združenji nekdanjih diplomantov z izmenjavo informacij in usklajevanjem skupnih ukrepov, da se Evropa na trgu predstavi kot destinacija, ki nudi visokokakovostni študij in raziskovanje (npr. s študentskimi sejmi in oblikovanjem skupnih promocijskih orodij).

3.2. Povečanje svetovnega sodelovanja za inovativnost in razvoj

Programi skupnih in dvojnih diplom so zlasti uspešen vidik dejavnosti EU v okviru mednarodnega sodelovanja in temeljijo na mednarodnih mrežah odličnosti za poučevanje, učenje in raziskave³⁰, pri čemer se bodo v okviru programa *Erasmus+* podprli skupni magistrski programi in povečalo njihovo število. Ti skupni programi, ki dopolnjujejo magistrske in doktorske programe **skupnosti znanja in inovacij (SZI) v okviru EIT**, bodo zagotovili odlično kakovost usposabljanja z močnim poudarkom na spretnostih, ki jih zahtevajo bodoči delodajalci. Izboljšale se bodo inovacije in mednarodna izmenjava med visokošolskimi institucijami in poslovnimi partnerji, učenci in raziskovalci pa bodo imeli možnost za delo v drugi državi ter pridobivanje izkušenj v akademskem in zasebnem sektorju. **Dejavnosti Marie Skłodowska-Curie**, vključno s skupnimi doktorskimi programi, inovativnimi mrežami za usposabljanje in evropskimi industrijskimi doktorati, bodo visokošolskim institucijam pomagale spodbujati povezave na podlagi raziskav s partnerji po vsem svetu in krepiti trikotnik znanja med visokošolskim izobraževanjem, podjetji in raziskavami.

Podobno bo projekt **koalicij znanja (Knowledge Alliances)** v okviru programa *Erasmus+* spodbujal inovacije in krepil povezave med delodajalci in sodelujočimi visokošolskimi institucijami, tudi na mednarodni ravni.

²⁹ <http://ec.europa.eu/immigration/>.

³⁰ www.iie.org/en/Research-and-Publications/Publications-and-Reports/IIE-Bookstore/Joint-Degree-Survey-Report-2009.

Dialog o politiki je izmenjava podatkov med sistemi z državami ali regijami zunaj EU o skupnih izzivih. Na evropski strani ga vodi Komisija in ima različne cilje, ki so odvisni od mednarodnih partnerjev, treba pa ga bi bilo uporabiti kot prožen instrument za sodelovanje in mehko diplomacijo. Zato bo Komisija v teh dialogih spodbujala vzajemno učenje, krepitev zmogljivosti na obeh straneh in izmenjavo dobre prakse, vključno z vključevanjem ključnih deležnikov, partnerjem pa bo pomagala bolje izkoristiti možnosti za takšno izmenjavo, ki jo ponujajo novi programi EU. Dialog o politiki na področju visokošolskega izobraževanja z mednarodnimi partnerji je treba uskladiti z zunanjimi prednostnimi nalogami EU in mora potekati v že obstoječih okvirih sodelovanja, kot je strategija širitve, evropska sosedstva politika (na primer v okviru vzhodnega partnerstva) ali različni (večsektorski) partnerski sporazumi z državami v vzponu ali industrijskimi državami, kot so dialog na visoki ravni za povezovanje ljudi med EU in Kitajsko, dialog o izobraževanju in usposabljanju v okviru strateškega partnerstva EU-Brazilija ter skupni prostori EU in Rusije³¹.

Mednarodna partnerstva za krepitev zmogljivosti bodo ključna za podporo državam, ki niso članice EU, pri izboljšanju kakovosti njihovih sistemov visokošolskega izobraževanja in pri njihovih prizadevanjih za posodabljanje in internacionalizacijo, da se pripravi podlaga za prihodnje akademsko in raziskovalno sodelovanje, obravnavajo čezmejna vprašanja ter razvije boljše poznavanje lokalnih trgov.

Komisija bo okrepila **oblikovanje politik na podlagi dokazov** na področju mednarodnega izobraževanja ter zagotovila, da politike temeljijo na najnovejšem znanju v zvezi s čezmejnimi izvajanjem visokošolskega izobraževanja. Zlasti je treba izboljšati zbiranje podatkov o tokovih mobilnosti mednarodnih učencev, raziskovalcev in zaposlenih ter o mednarodnem akademskem sodelovanju. Prav tako bo treba podrobno spremljati nova orodja za sodelovanje, kot so odprti viri izobraževanja, da se ustrezno oceni njihov učinek na učence in ponudnike izobraževanja. Za doseganje teh ciljev bo Komisija sodelovala z nacionalnimi in mednarodnimi organi, da bi opredelila in odpravila vrzeli v znanju z izvajanjem raziskav, zbiranjem in analizo statističnih podatkov ter dialogom s strokovnjaki na zadevnem področju iz EU in tretjih držav.

Komisija bo:

- vodila dvostranske in večstranske dialoge o politiki s ključnimi mednarodnimi partnerji;
- promovirala Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) ter njegove skupnosti znanja in inovacij (SZI) v podporo mednarodnemu sodelovanju na področju visokošolskega izobraževanja in inovacij za obravnavanje družbenih izzivov, v sinergiji z drugimi dejavnostmi EU in nacionalnimi dejavnostmi na področju raziskav in inovacij;
- krepila oblikovanje politik na podlagi dokazov na področju mednarodnega izobraževanja prek raziskav, zbiranja in analize statističnih podatkov ter dialoga s strokovnjaki;
- jeseni 2013 predstavila pobudo za spodbujanje digitalnega učenja ter boljše uporabe IKT in odprtih virov izobraževanja na področju izobraževanja.

³¹ ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc/china/joint12_en.pdf.

4. NADALJJNI KORAKI

Cilj tega sporočila je prispevati k ciljem strategije Evropa 2020 z zagotavljanjem pomoči državam članicam in visokošolskim institucijam, da razvijejo strategije in partnerstva, ki bodo Evropi omogočila učinkovitejše spoprijemanje s svetovnimi izzivi.

Celovite strategije za internacionalizacijo bodo uspešne le na podlagi skupnih prizadevanj. Pri oblikovanju teh predlogov se je Komisija neuradno posvetovala s številnimi deležniki, vključno s ključnimi organizacijami, ki zastopajo visokošolske institucije, delodajalce, študentske mreže in mreže nekdanjih diplomantov, področnimi strokovnjaki ter predstavniki ministrstev za izobraževanje iz držav EU in tretjih držav. Z navedenimi deležniki bo še naprej sodelovala ter za dodatno krepitev te pobude zdaj vključila še Evropski parlament, druge evropske institucije in države članice EU, za izvajanje predlaganih ukrepov pa Skupino za spremljanje bolonjskega procesa.

Razvoj in spremljanje smernic politike ter predlaganih ukrepov ob koncu vsakega oddelka v tem sporočilu se bosta zagotovila z izvedbenimi instrumenti programov *Erasmus+* in *Obzorje 2020*, skupnim poročanjem o strateškem okviru za sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), določbami o upravljanju strategije Evropa 2020 in letnimi pregledi izobraževanja in usposabljanja EU, bolonjskim procesom ter dialogom o politiki s ključnimi mednarodnimi deležniki.